

30.10.2013 | 13:12

Λήδα Παπακωνσταντίνου

Εικαστικός-περφόρμερ. Γεννήθηκε στον Αμπελώνα Θεσσαλίας, ζει μεταξύ Αθήνας και Σπετσών. Της είναι αγνώριστες οι γειτονίες της Αθήνας στις οποίες μεγάλωσε.

ΣΧΟΛΙΑ (0)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΡΙΔΗ

Share 251

Λήδα Παπακωνσταντίνου, Oh Godard (1969), Δοξάζοντας τον Godard, Αυτοπροσωπογραφία

Από το αγροτικό Καζακλάρ, όπως ήταν η παλιά ονομασία του Αμπελώνα, όπου και γεννήθηκα, έχω πολλές καλοκαιρινές εικόνες. Η μάνα μου είχε κτήματα και το επισκεπτόμασταν συχνά. Στην Αθήνα ήρθα ενός έτους και στα δύομια μετακομίσαμε στη Σαλαμίνα, η οποία εκείνα τα χρόνια ήταν θέρετρο αστών το καλοκαίρι και κατοικία ντόπων ψαράδων και οικογενειών του Εμπορικού Ναυτικού τον χειμώνα. Ο πατέρας μου μόλις είχε αποταχθεί από το Πολεμικό Ναυτικό ως κομμουνιστής και είχε αποφύγει το εκτελεστικό απόσπασμα λόγω αμφιβολιών. Έτσι, βίωσα από μικρή εκείνη την απίστευτη διχόνοια και ήξερα από πολύ νωρίς ότι έπρεπε να κρατάω το στόμα μου κλειστό. Από τη μία η οικογένεια με προστάτευε και από την άλλη έπρεπε να την προστατεύω κι εγώ.

Μεγάλωνα μαζί με τα παιδιά της γειτονιάς και δεν ένιωσα ποτέ, ως μοναχοπαίδι, μοναξιά. Στο σπίτι μας δεν είχαμε πράγματα, αλλά πάρα πολλά βιβλία. Διάβαζα πολύ και σύντομα ανακάλυψα τη γοητεία της αφήγησης. Ήξερα ότι όταν αφηγούμουν τις ιστορίες που διάβαζα οι άλλοι με άκουγαν με μεγάλη προσοχή. Οι αφηγήσεις μου στο σχολείο ήταν ένας τρόπος να επικοινωνώ με τους γύρω μου. Όταν μια φορά η μητέρα μου με ανάγκασε να φορέσω μια γκρενά φόρμα-παντελόνι που είχε έρθει με τα ρούχα της αμερικανικής βοήθειας της UNRA, μόνο που δεν λιθοβολήθηκα από τους συμμαθητές μου.

Από τη Σαλαμίνα φύγαμε όταν έγινα 15, με σαφή αιτία ότι υπήρχε ο κίνδυνος, αν μέναμε, να ερωτευτώ και να παντρευτώ και να μην κάνω στη ζωή μου όλα εκείνα τα οποία φαινόταν ότι μπορούσα να κάνω. Εγκαταστάθηκα στην Κάτω Ηλιούπολη και συνεχίσαμε να βλέπουμε με τη μαμά μου πολύ κινηματογράφο. Την Αθήνα του τότε τη θυμάμαι ως ένα θαυμάσιο μέρος με μεγάλους δρόμους, αυτοκίνητα και μουσεία. Οι καθηγητές μου, επειδή έγραφα καλά, πίστευαν ότι έπρεπε να γίνω φιλόλογος. Εγώ ήθελα να γίνω ηθοποιός και όταν το είπα στους γονείς μου, που ήδη μου πρόσφεραν μεγάλη ελευθερία, μου ζήτησαν να το ξανασκεφτώ.

Ό,τι και να αποφάσιζα, θα έπρεπε να μπορώ να δουλέψω αμέσως. Χρήματα δεν υπήρχαν, κι έτσι, ενώ ήθελα να πάω στη Σχολή Καλών Τεχνών, κατέληξα στη Σχολή Δοξιάδη για να γίνω γραφίστρια. Έπιασα παράλληλα δουλειά στο γραφιστικό γραφείο του Μπαχαριάν της γκαλερί Ώρα. Όταν κάποτε μια αφίσα υποψήφια για τη ΔΕΘ πήρε πρώτο βραβείο και τυπώθηκε, έγινε και γραμματόσημο. Το να δηλώνεις καλλιτέχνης εκείνα τα χρόνια ήταν σαν να έκανες το κέφι σου και όχι ένα επίσημο έργο. Σου έλεγαν ότι κάνεις το μεράκι σου. Εμένα η λέξη αυτή με κάνει και ανατριχιάζει και θεωρώ ότι ενέχει φοβερή έκπληξη. Σαν να μη θεωρείται εργασία η διανοητική απασχόληση.

Αποφάσισα να ακολουθήσω τις δυο φιλενάδες μου από την ΑΣΚΤ στο Λονδίνο, λέγοντας στους γονείς μου ότι είχα εξασφαλίσει δουλειά. Στην πραγματικότητα, ήξερα πού μπορούσα να πλένω πιάτα. Μου είχαν εμπιστοσύνη και ήξεραν ότι ήμουν ριψοκίνδυνη και δεν κώλωνα. Αφίσα πίσω ένα παρελθόν πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών περιορισμών κι έφτασα σε μια πόλη ευκαιριών. Στα μέσα του '60 όποιος βρισκόταν στο Λονδίνο είχε τη δυνατότητα να κάνει ότι ήθελε. Δούλεψα ένα διάστημα στο Café Royal κι ύστερα ως γραφίστρια στο τυπογραφείο ενός Κύπριου. Επίσης, ζωγράφιζα πολλές αγιογραφίες του Αγίου Νικόλα για τους ναυτικούς και τους εφοπλιστές. Και περπατούσα αδιάκοπα, βλέποντας μουσεία.

Συνειδητοποίησα ότι έπρεπε να ξεχάσω ότι είχα μάθει και να ξαναρχίσω από την αρχή. Επέλεξα να πάω στο Maidstone College of Art στο Κεντ, όπου είχαν ως πολιτική τους να παίρνουν στο διδακτικό προσωπικό όσους προσδευτικούς καλλιτέχνες απέρριπταν τα συντηρητικά παρεπστήμια. Εκεί είχα για σύντομο διάστημα καθηγητή τον Ντέιβιντ Χόκνεϊ, ο οποίος, αφού μας ζήτησε να βρούμε στην τοπική ζωοπανήγυρη κάτι να ζωγραφίσουμε, όταν τελειώσαμε, μας πήγε στη γέφυρα του ποταμού και απαιτήσε να πετάξουμε ό,τι είχαμε φτιάξει με κόπο. Μετά σκώθηκε κι έφυγε. Τα πετάξαμε με δυσκολία, αλλά αποδείχθηκε ένα καλό μάθημα πάνω στην καλλιτεχνική ταυτότητα, την πολυτιμότητα του έργου, την υπακοή.

Σύντομα «πέταξα» και τα εργαλεία μου, τις μπογιές και τα πινέλα, ανακαλύπτοντας την περφόρμανς, έναν καινούργιο εικαστικό τόπο τότε, που με έκανε να ξεδιαλύνω στο μυαλό μου τι είναι θέατρο και γιατί αυτό ήταν κάτι άλλο. Σχεδόν αμέσως συμμετείχα ως περφόρμερ στην εργασία του σπουδαίου καθηγητή μου Στούαρτ Μπρίσλεϊ μαζί με έναν άλλο καθηγητή, στα 65 του τότε, τον Πολ Χάρις, χωρίς να τεθεί θέμα ποια ήμουν εγώ για να συνεργαστώ μαζί τους. Ο ουρανός μου ήρθε καπάκι, άρχισα να πετώ σε ένα καταπληκτικό σύμπαν. Γνώρισα τον μέλλοντα άντρα μου, τον Ντέιβιντ Χίουζ, Λίγο πριν τελειώσω τις σπουδές μου, έκανα ένα event που χάρις σ' εμένα ονομάστηκε «The Greek Performance». Ο Ντέιβιντ δεν ήθελε άλλο να ζει στην Αγγλία και με έπεισε να επιστρέψουμε στην Ελλάδα.

Εγκαταστήσαμε στις Σπέτσες, όπου ζούσαν πια οι γονείς μου, και ανοίξαμε ένα art shop υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών. Το 1974, που έκανα την πρώτη μου έκθεση στην Ώρα, ένα installation που άρεσε πολύ, συνέπεσε με την πώση της χούντας. Ο Τύπος της εποχής έγραψε επαινετικά, χωρίς να έχει καταλάβει το αντικείμενο. Η χούντα είχε αποδειχτεί φοβερά αποτελεσματική στη διάλυση του πολιτισμικού δυναμικού της χώρας. Με τη Μεταπολίτευση δημιουργήθηκε ένας πυρήνας ανθρώπων που είχαμε μεγάλη διάθεση να γνωριστούμε μεταξύ μας και να δημιουργήσουμε. Ανθρώποι δυναμικοί και παραγωγικοί, από διάφορες χώρες, σε ένα συντηρητικό πλαίσιο.

Δημιουργήσαμε το Σπετσιώτικο Θέατρο, το αρχείο του οποίου εκθέτω τώρα στην Μπιενάλε της Αθήνας, με ντόπιους οι οποίοι ήθελαν να συμμετέχουν σε κάτι που το 1974, που το ξεκινήσαμε, ανέτρεπε τη μέχρι τότε εικόνα που είχαν για το τι είναι θέατρο. Ο γιος μου, που επίσης συμμετείχε στο 1ο Θεατρικό Θέατρο Σπετσών, ήταν τριών ετών. Κράτησε πέντε χρόνια.

Το 1982 έκανα στην γκαλερί Τρία την πρώτη μου περφόρμανς/installation, που είχε ακόμα μεγαλύτερη αναγνώριση. Ήταν αναπόφευκτο, καθώς αργά αργά επέστρεφαν από το εξωτερικό καλλιτέχνες που είχαν τη γνώση και την εμπειρία της conceptual art. Αν θεωρηθεί ότι η σημασία ενός έργου είναι η αποτύπωσή του, η δυναμική του μέσα στον χρόνο, τον τόπο και στους φορείς, οι τελευταίοι είναι εκείνοι που θα μεταφέρουν το impact. Το ωστικό κύμα επάνω στην ψυχή τους. Πώς επμβαίνει στον αποδέκτη και πώς το αντιλαμβάνεται μέσα στον χρόνο. Ο πολιτισμός αυτός είναι σε μια άλλη σφαίρα. Σαν ένα βιβλίο με ειδικό βάρος.

Ζω πια μόλις το ένα τρίτο της ζωής μου στην Αθήνα, παρόλο που την αγαπάω πολύ. Βρίσκω εξαιρετικά ενδιαφέρουσες τις μεγάλες αλλαγές που περνάει η πόλη. Η εξέλιξη της είναι μια σειρά εκρήξεων. Οι γειτονίες στις οποίες μεγάλωσα είναι αγνώριστες και συνεχώς αλλάζουν. Αυτή τη στιγμή, εν μέσω μιας τεράστιας εθνικής κατάθλιψης, υπάρχει μια απίστευτη δημιουργικότητα. Μπορείς ανά πάσα στιγμή να βρεις κάτι να κάνεις. Δεν περιμέναμε να φτάσουμε στον πάτο και να κάνουμε αυτοκριτική, αλλά την αντικαταστήσαμε με τρομερή ενεργητικότητα. Αντιδράσαμε άμεσα.

Ένα πράγμα φοβάμαι, μην αρρωστήω από Αλτσχάιμερ, γιατί είναι μια μορφή θανάτου. Η τέχνη πεθαίνει με τον δημιουργό της.

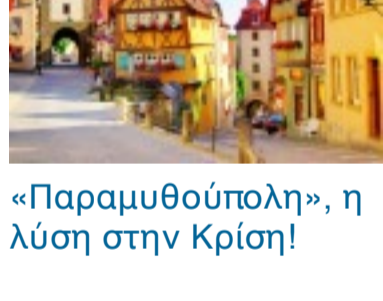
! Η Λήδα Παπακωνσταντίνου παρουσιάζει τη νέα της δουλειά με τίτλο «Επισκέπτες» στην γκαλερί a.antiporoulou (Αριστοφάνους 20, www.aart.gr). Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 7/12. Έργα της Λήδας Παπακωνσταντίνου εκτίθενται αυτή την περίοδο και στις Μπιενάλες Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Share 251

0 ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΟΛΙΑΣΤΕ ΠΡΩΤΟΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ

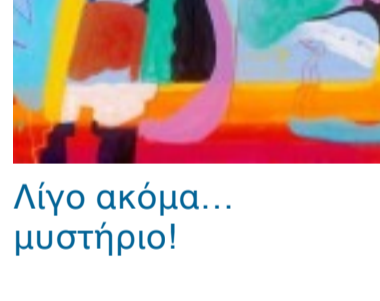
ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΑ

«Παραμυθούπολη», η λύση στην Κρίση!

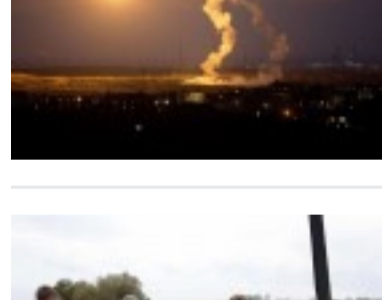

Κάτι για τη Χρυσά Ρωμανού

Λίγο ακόμα... μυστήριο!

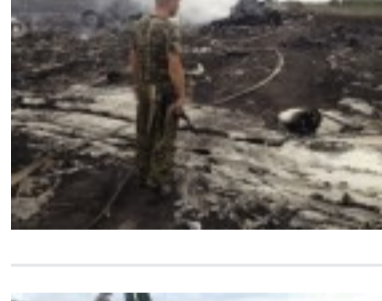
TOP STORIES

ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Το Ισραήλ εξαπέλυσε τεράστια Ιερσαία επίθεση εναντίον της Γάζας
f 2

ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Ποιος έριξε το Μπόνγκ;
f 11

ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Συντρίμια από την πώση του Μπόνγκ των Μαλαισιανών ανδρογαμμών στην Ουκρανία
f 40

ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Παγκόσμιο σοκ με πώση Μπόνγκ των Μαλαισιανών ανδρογαμμών
f 23

IN FASHION
Forever Classic Apparel: ένα ξεχωριστό ελληνικό brand
f 536

ΑΠΟΨΕΙΣ
Ο φανατικός και ο καιροσκοπός
f 180

σχόλια

Πρέπει να είστε μέλος για να αναρτήσετε σχόλια.

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΑ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Ο Μαζωτικός αμόρφωτος χειροπέδες [φωτο-βίντεο]
16.7.2014 | 14:47

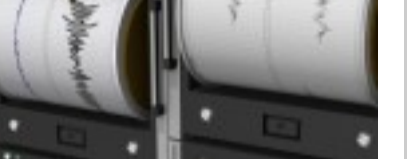
Μπάρες με σαλμονέλα ανακαλεί ο ΕΦΕΤ
16.7.2014 | 15:42

Τεράστια τρύπα εμφανίστηκε στο «τέλος του κόσμου»
17.7.2014 | 10:24

Επεισοδιακή σύλληψη του Μαζωτίτη
16.7.2014 | 12:58

Σεισμός στη Θεσσαλονίκη
16.7.2014 | 19:19

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΑ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Να πόσες είναι 200 θερμίδες
16.7.2014 | 20:41

Μια ύπαιθρη σύμπτωση ή έστω μια λογική απория για την υπέρθεση Μαζωτίτη
17.7.2014 | 10:00

Μαγικά γεμιστά, η γεύση του καλοκαιριού
17.7.2014 | 11:40

Η "Ελευθέρα Ικαριακή Πολιτεία".
17.7.2014 | 00:02

Οι 10 +1 πιο ιδιαίτεροι tattoo artists του κόσμου
17.7.2014 | 12:17

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΑ ΤΟΥ PRINT

ΘΕΜΑ
Μπάνιο στην Αττική
16.7.2014

STATUS UPDATE
Τι είχε πει η Lana del Rey όταν ηχογράφησε τον τελευταίο της δίσκο;
16.7.2014

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
Ευκολογία για την καλοκαιρινή κουζίνα
16.7.2014

ΤΕΡΡΑ ΝΥΚΤΙΩΝ
Εμφιαλωμένο νερό και κατώτατος μισθός. Του Γάνη Βαρουφάκη
16.7.2014

BUZZ
Σκύλος και παραλία
16.7.2014